Fıtır sadakasını, beş sınıfın dışındaki yiyeceklerden vermenin hükmü

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ حكم إخراج زكاة الفطر من غير الأصناف الخمسة ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2013 - 1434

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

Bazı âlimler, fitre verilecek ürün çeşitleri nasla (hadisle) belirlendiği için pirinçten fitre verilmesi câiz değildir, diyorlar.

Sizin bu konudaki görüşünüz nedir?

Cevap:

Bazı âlimler: Nasla belirlenen buğday, hurma, arpa, kuru üzüm ve kurutulmuş yoğurt olduğu zaman Fıtır sadakasını başka bir şeyden vermek câiz değildir, demişlerdir.

Bu söz,Fıtır sadakasını, bunlardan ve diğerlerinden hatta nakit olarak bile vermek câizdir, diyen kimselerin sözüne tamamen aykırıdır. Demek ki bu konuda iki taraf vardır.

Doğru olan görüş; insanların yiyeceğinden Fıtır sadakasını vermektir. Çünkü Ebû Said el-Hudri'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((كُنَّا نُخْرِجُ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ طَعَامٍ ، وَكَانَ طَعَامَنَا الشَّعِيرُ وَالزَّبِيبُ وَالْأَقِطُ وَالتَّمْرُ.)) [رواه البخاري]

"Biz, Fıtır sadakasını, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında yiyecekten bir sa' çıkarır verirdik. Bizim o zamanlar yiyeceğimiz, arpa, kuru üzüm, kurutulmuş yoğurt ve hurma idi."[1]

Ebû Said el-Hudri -Allah ondan râzı olsun- buğdayı zikretmedi.Ben sahih ve açık bir hadiste Fıtır sadakasında buğdayın zikredildiğini bilmiyorum.[2] Fakat buğdaydan fitre vermek de câizdir. Bunda şüphe yoktur.

Üstelik İbn-i Abbas'ın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

---

[1] Buhârî, Kitâbu'l- Zekât, Bâbu Sadakatü'l-fıtır, (1506).

[2] Ebu Saîd -Allah ondan râzı olsun- başka bir rivâyette şöyle demiştir:

((كُنَّا نُعْطِيهَا فِي زَمَانِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَاعًا مِنْ طَعَامٍ، أَوْ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ، أَوْ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ، أَوْ صَاعًا مِنْ زَبِيبٍ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Biz, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanında fıtır sadakasını (fitreyi) yiyecek maddelerinden buğday, hurma, arpa ve kuru üzümden bir sa' olarak verirdik." (Buhârî ve Müslim)

((فَرَضَ رَسُولُ اللهُ صَلَّىٱللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ زَكَاةَ الْفِطْرِ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنْ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ، وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ، مَنْ أَدَّاهَا قَبْلَ الصَّلاَةِ فَهِيَ زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ، وَمَنْ أَدَّاهَا بَعْدَ الصَّلاَةِ فَهِيَ صَدَقَةٌ مِنْ الصَّدَقَاتِ.)) [رواه أبو داود وابن ماجه]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- fıtır sadakasını (fitreyi)**, oruçluyu ağzından çıkan her türlü gereksiz ve çirkin sözünden** (günahından) **arındırmak ve yoksullara gıda olması için farz kıldı. Kim fıtır sadakasını bayram namazından önce verirse, o kabul olunan bir sadakadır. Kim de onu bayram namazından sonra verirse, o sadakalardan bir sadaka olur."**[1]

O halde fıkıhçıların belirlediği beş sınıf yiyecekten biri olmasa bile insanların yiyeceklerinden Fıtır sadakasını vermek câizdir. Çünkü bu beş çeşit yiyecek yukarıda da işaret edildiği gibi Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanının yiyecekleri idi.Buna göre pirinçten de Fıtır

[1] Ebû Dâvûd, Kitâbu'l- Zekât, Bâbu Zekâti'l-Fıtır, hadis no: 1609. İbn Mâce, Kitâbu'l- Zekât, Bâbu Zekâtü'l-Fıtır, hadis no: 1827

sadakası vermek câizdir. Hatta benim görüşüme göre günümüzde pirinçten Fıtır sadakası vermek diğerlerinden daha faziletlidir.Çünkü bu daha az zahmetlidir ve insanlar nazarında daha kıymetlidir.

Bununla beraber bu durum yer ve zamana göre değişebilir.Köyde yaşayanlara hurma daha sevimli gelebilir, bu sebeple köydeki insan Fıtır sadakasını hurmadan verir. Başka bir yerde üzüm insanlara daha sevimli gelebilir.O zaman insan Fıtır sadakasını üzümden verir. Yine kurutulmuş yoğurt kurusu ve diğerleri için de durum aynıdır.Her topluluk için onlara en yararlı hangisi ise ondan vermek daha faziletlidir.